

Pozměňovací návrh
k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském,
o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění
pozdějších předpisů
(sněmovní tisk 724)

Předkládá: ing. Martin Kolovratník

1. Za dosavadní bod 4. se vkládá nový bod 5., který zní:

„5. V §3 písm. b) se tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písm. c), které zní:

„c) dílo, které nezpochybnitelným způsobem výhradní vlastník práv k užití díla výslovně vyloučil z ochrany dle tohoto zákona nebo definoval jiné, smluvní podmínky jeho ochrany a užití.

Veřejně přístupný a nezaplatněný rejstřík děl s identifikací autora, vlastníka práv a jím zvolenými podmínkami ochrany a šíření těchto děl zřizuje a spravuje ministerstvo kultury ČR. Vyhláškou k provedení tohoto ustanovení vydá ministerstvo kultury ČR do 6 měsíců od nabytí účinnosti zákona. Rejstřík musí obsahovat dokument, jakým k danému dni výhradní vlastník práv projevil nezpochybnitelným způsobem svou vůli, způsob, jakým vlastník práv definoval smluvní podmínky ochrany a užití díla, jednoznačnou identifikaci autora a vlastníka práv, identifikaci díla a vysvětlení pojmů. Rejstřík musí být vedený v českém jazyce, musí být přístupný sítí elektronických komunikací, a to i ve formátu strojově čitelných otevřených dat.

Pokud je jednoznačná identifikace způsobu šíření nedílnou a nezměnitelnou součástí díla, odlišnou od ochrany, kterou nabízí autorský zákon, má se zato, že se postupuje podle tohoto ustanovení, i když dílo v databázi uvedeno není. Uživatel díla je pak vázán podmínkami, definovanými autorem nebo výhradním vlastníkem práv k užití v díle samém.

Odpovědnost za škodu neúplným nebo nepravdivým prohlášením výhradního vlastníka práv nese osoba, která se prohlásila za výhradního vlastníka práv, odpovědnost za škodu vzniklou vlastníkovu práv nedodržením podmínek užití díla nese uživatel, a to podle občanského zákoníku.“.“.

Následující body se přečíslují

Odůvodnění:

§ 2 odst. 1 zákona říká, že předmětem práva autorského je dílo, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“). Podle § 5 odst. 1 je autorem díla fyzická osoba, která dílo vytvořila. Tato osoba má dle Listiny základních práv a svobod nezcizitelná práva. Článek 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod říká, že každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Odstavec 4 pak říká, že vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné jen ve veřejném zájmu a za náhradu. Veřejným zájmem není narušovat soukromoprávní povahu vlastnictví práv k dílu. Stát je a měl by prostřednictvím ministerstva kultury zůstat garantem nezcizitelnosti práva vlastníka práv k dílu na svobodné rozhodnutí a měl by zajistit veřejnou záštitu nad jeho projevem vůle. Dle

této konstrukce v § 11 má autor právo rozhodnout o zveřejnění, ale tím také o nezveřejnění či podmínkách a omezeních užití svého díla. Autor má práva rozhodnout, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé, má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla. Nebo má právo toto oprávnění neudělit. Má právo i rozhodnout, že autorské právo nepoužije či jej použije v omezené, smluvně definované míře. Vztah mezi autorem a uživatelem nebo nabyvatelem díla je vztah soukromoprávní povahy. Veřejné právo do tohoto soukromoprávního vztahu má oprávnění zasahovat pouze v mezích zákona, který ale nesmí být ke škodě nebo proti vůli autora, pokud nesleduje veřejný zájem. V současné době existuje, zejména v počítačovém světě, řada autorů a jejich děl, jejichž šíření se de facto autorským zákonem neřídí. Autoři věnují práva k užití veřejnosti bez podmínek (a pak se taková díla označují jako „public domain“ (ve veřejném vlastnictví), nebo omezují manipulace s dílem specifickým způsobem či uvolňují díla pro šíření za specifických podmínek. Například je to anglosaský, dnes už do češtiny lokalizovaný licenční systém Creative Commons, při jehož uplatnění si autor může svobodně vybrat z řady volných licencí (CC – BY/ND/SA/NC/ND). Nebo je to systém GNU FDL, což je copyleftová (CL) licence pro svobodnou dokumentaci. Existují i další systémy (GPL, GFDL; Open Access, Open Data; F apod.). České autorské právo na tyto moderní způsoby šíření doposud nereagovalo, a nebo dokonce na ně reagovalo proti vůli některých autorů (povinná a rozšířená kolektivní správa). Nejznámějšími projekty, jejichž obsah může být licencován pod jednou z licencí Creative Commons, patří encyklopedie Wikipedie, komunitní weby pro sdílení fotografií a dokumentů Flickr, Picasa a Google+. V českém prostředí to jsou webové stránky MŽp či Prahy 10.

Open Access (OA, česky otevřený přístup) je modelem vědecké komunikace, který zajišťuje trvalý, okamžitý a bezplatný přístup k výsledkům vědy a výzkumu na Internetu. V Česku otevřená data poskytuje například Ministerstvo vnitra, Česká obchodní inspekce, Ministerstvo financí, Kraj Vysočina, město Děčín nebo Hlavní město Praha a jeho Institut plánování a rozvoje. Metodický rámec a standardy publikování otevřených dat stanovuje Ministerstvo vnitra.

Všechny japonské filmy, vydané do roku 1953 včetně, jsou v režimu public domain (veřejné). Všechny filmy, vydané v USA do 1. ledna 1923, jsou volným dílem. Stejně tak i filmy, zvukové nahrávky a veškeré dokumenty vytvořené vládou USA nebo jejími civilními organizacemi (NASA, Hlas Ameriky, ad.).

Návrh ustanovení c) v § 3 dává plnou, ústavně zaručenou svobodu autorům, aby rozhodli o způsobech užití svých děl, není-li této svobodě nadřazen veřejný zájem.

Plné znění § 3 se zapracováním změn

§ 3

Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu

Ochrana podle práva autorského se nevztahuje na

a) úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany,

b) výtvořů tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo

anonymní nebo o dílo pseudonymní (§ 7) ; užití takové dílo lze jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.

c) dílo které nezpochybnitelným způsobem výhradní vlastník práv k užití díla výslovně vyloučil z ochrany dle tohoto zákona nebo definoval jiné, smluvní podmínky jeho ochrany a užití.

Veřejně přístupný a nezaplatněný rejstřík děl s identifikací autora, vlastníka práv a jím zvolenými podmínkami ochrany a šíření těchto děl zřizuje a spravuje ministerstvo kultury ČR. Vyhlášku k provedení tohoto ustanovení vydá ministerstvo kultury ČR do 6 měsíců od nabytí účinnosti zákona. Rejstřík musí obsahovat dokument, jakým k danému dni výhradní vlastník práv projevil nezpochybnitelným způsobem svou vůli, způsob, jakým vlastník práv definoval smluvní podmínky ochrany a užití díla, jednoznačnou identifikaci autora a vlastníka práv, identifikaci díla a vysvětlení pojmů. Rejstřík musí být vedený v českém jazyce, musí být přístupný sítí elektronických komunikací, a to i ve formátu strojově čitelných otevřených dat.

Pokud je jednoznačná identifikace způsobu šíření nedílnou a nezměnitelnou součástí díla, odlišnou od ochrany, kterou nabízí autorský zákon, má se zato, že se postupuje podle tohoto ustanovení, i když dílo v databázi uvedeno není. Uživatel díla je pak vázán podmínkami, definovanými autorem nebo výhradním vlastníkem práv k užití v díle samém.

Odpovědnost za škodu neúplným nebo nepravdivým prohlášením výhradního vlastníka práv nese osoba, která se prohlásila za výhradního vlastníka práv, odpovědnost za škodu vzniklou vlastníkovu práv nedodržením podmínek užití díla nese uživatel, a to podle občanského zákoníku.